

Hendrik Peter De Bie

Dichtbij onze school zijn de straten: M. Spronklaan en H.P. De Biestraat.
In beide straten wonen kinderen van onze school.

Maar ... naar wie zijn die straten genoemd?

Beide straten zijn genoemd naar Gorcumers.

Marinus Spronk woonde in de stad, in de Haarstraat. Hendrik Peter De Bie woonde, zijn huis staat er nog, aan de Grote Haarsekade.

Van beroep was De Bie postbesteller. Het postkantoor, waar hij iedere dag heen ging, stond in de stad op de plaats waar nu het kantoor van de Sociale Dienst staat.

In 1939 breekt de Tweede Wereldoorlog uit en in 1940 wordt ons land door het Duitse leger bezet. Vanaf die tijd hebben we in ons eigen land niets meer te zeggen. De meeste Nederlanders vinden dat je er toch niets aan kan doen en zij wachten af.

Zo denkt De Bie niet. Hij vindt dat je niet moet afwachten, maar dat je iets moet doen. Al gauw heeft hij een geweer in zijn bezit. Een geweer dat in het water gegooid was door Nederlandse soldaten, voordat zij zich aan de Duitsers overgaven.

De Bie maakt het geweer schoon en verbergt het in de stookkelder van het postkantoor. Later krijgt hij ook nog de bij het geweer passende patronen te pakken. Heel gevaarlijk, want alleen al voor het bezit van een vuurwapen kan je de doodstraf krijgen.

In 1941 gaat De Bie samen werken met Marinus Spronk om verboden krantjes te verspreiden. In die krantjes, die op geheime plaatsen gedrukt worden, wordt iedereen opgeroepen niet met de Duitsers mee te doen, maar de Duitsers juist zo veel mogelijk tegen te werken. De Duitse politie, de S.D., was er fel op om verspreiders van zulke krantjes te arresteren. Door zulke krantjes werd het Nederlandse volk maar opgehitst vond de S.D.

Nog iets wat De Bie doet.

Op het postkantoor ziet hij nogal eens brieven van Nederlanders, die gericht zijn aan de Duitse commandant van Gorinchem.

Die brieven vertrouwt hij niet. Dat kunnen wel eens brieven zijn, waarin de ene Nederlander de andere Nederlander aan de Duitsers verraadde. Vaak lukt het De Bie die brieven in zijn zak te steken. Zeker heeft hij ook wel mensen, die in die brieven genoemd werden, gewaarschuwd.

De brieven geeft hij aan Spronk, die ze goed verstoopt. Na de oorlog willen ze proberen de verraders op te sporen.

Wie weet hoeveel mensen gered zijn door deze durf van De Bie.

En nu misschien wel het gevaarlijkste van alles.

In 1943 wordt Spronk gevraagd, of hij aan springstoffen kan komen, voor een Amsterdamse verzetsgroep. Hij en De Bie weten wel, waar in de omgeving in de forten nog springstoffen liggen. De Bie brengt deze springstoffen naar zijn huis, waar hij ze verbergt in het kippenhok. Later worden de springstoffen naar Amsterdam vervoerd.

Waarschijnlijk is de aanslag op het Amsterdamse bevolkingsregister gepleegd met explosieven die o.a. door de beide Gorcumers geleverd zijn.

Tenslotte gaat het mis.

In september 1943 worden zowel Spronk als De Bie gegrepen.

De S.D. vindt De Bie in het huis van zijn schoonzoon in de Kwekelstraat (in de stad). Als na het aanbellen, heel vroeg in de morgen, opengedaan wordt, stormen ze binnen. De Bie en zijn schoonzoon moeten beiden mee.

Zijn dochter, die juist het meeste weet van de verzetsdaden van haar vader, nemen ze niet mee. Zij krijgt op barse toon te horen, dat zij in bed moet blijven.

Later op de dag moet De Bie mee naar zijn huis aan de Haarsekade. Hij moet, onder bewaking, op de stoep blijven staan. De Duitsers gaan het huis binnen en vrijwel direct zoeken ze in het kippenhok. En daar vinden ze nog wat van de explosieven.

Voor mensen, die zoveel in het verzet gedaan hebben, bestaat na hun arrestatie geen hoop meer. Beide mannen krijgen de doodstraf.

Marinus Spronk wordt al in januari 1944 doodgeschoten.

Hendrik De Bie wordt, evenals zijn schoonzoon, eerst opgesloten in het concentratiekamp Vught. Maar in augustus van datzelfde jaar wordt ook De Bie doodgeschoten, in fort Rijnauwen bij Utrecht.

Zijn schoonzoon wordt na 9 maanden vrijgelaten.

De namen van Spronk en De Bie staan in een boek, dat in het gebouw van de Tweede Kamer ligt. In dat boek staan de namen van alle gefusilleerde verzetsstrijders. Iedere dag wordt één bladzij van dat boek omgeslagen.

N.G. van Ingen

Gegevens verkregen door:

- gesprekken met dochter en schoonzoon van De Bie,
- gesprekken met anderen die De Bie gekend hebben,
- Gemeente Archief Gorcum
- R.i.o.d.

*In Gorinchem
worden na de oorlog
twee straten
vernoemd naar
de verzetsstrijders.
De Bie en Spronk.*

